

Plan för utbildningar på Introduktionsprogrammen Ale gymnasium

Typ av dokument Plan för utbildningar på introduktionsprogram	Beslutat av Utbildningsnämnden	Beslutsdatum 2023-05-03	Diarienummer Reviderad version: UBN 2023/152
Dokumentsägare Utbildningsförvaltningen	Giltighetstid Tills vidare	Framtagen av Jeanette Carlsson	Revideras Senast fyra år efter ikraftträdande

Plan för utbildningar på introduktionsprogrammen (IM)

Enligt skollagen¹ ska huvudmannen fastställa en plan för introduktionsprogrammen som utbildningen ska följa. Introduktionsprogrammen på Ale gymnasium vänder sig till de elever som inte uppnått behörighet till nationella program i gymnasieskolan. Benämningen introduktionsprogram signalerar att utbildningen inom dessa program syftar till förberedelser till annan gymnasial utbildning eller till arbetsmarknaden.² För en överblick över introduktionsprogrammen, se bilaga 1.

Introduktionsprogrammen har följande inriktningar³:

- programinriktat val - IMV (erbjuds genom samverkansavtal inom Göteborgsregionen),
- yrkesintroduktion – IMY,
- individuellt alternativ – IMA och
- språkintroduktion – IMS.

Ale gymnasiums introduktionsprogram anpassar utbildningen utifrån elevens förutsättningar och behov, avseende studietakt, omfattning och innehåll. På samtliga introduktionsprogram genomförs vid behov motivationshöjande insatser såväl individuellt som i grupp. Motivationshöjande insatser kan till exempel vara praktik.

Behörighetskrav till nationella program

För behörighet till samtliga nationella program krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andra språk, matematik och engelska. Utöver det krävs följande:

- för behörighet till ett *yrkesprogram* krävs godkända betyg i fem andra valfria ämnen,
- för behörighet till det *estetiska programmet* krävs godkända betyg i nio andra ämnen,
- för behörighet till det *ekonomiska programmet*, och *samhällsvetenskapliga programmet* krävs godkända betyg i geografi, historia, religionskunskap och fem andra ämnen och
- för behörighet till det *naturvetenskapliga programmet* och *tekniska programmet* krävs godkända betyg i biologi, fysik, kemi och sex andra ämnen.

Hemkommunen är skyldig att erbjuda gymnasieutbildning fram till och med det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. Detta gäller även för utbildning på ett introduktionsprogram.⁴

¹ SFS 2010:800, 17 kap. 7 §

² Skolverket, 2011

³ SFS 2010:800, kap. 17, 2 §

⁴ Skolverket, 2011

Behörighetskrav till introduktionsprogrammen

Det finns även behörighetskrav till vissa introduktionsprogram, så som programinriktat val. Det krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk och

- i engelska eller matematik samt i minst fyra andra ämnen eller
- i engelska och matematik samt i minst tre andra ämnen för att vara behörig till IMV.⁵

Andraspråksutveckling i svenska och andra insatser som kan vara gynnsamma för elevens kunskapsutveckling

För att nyanlända elever som sökt yrkesintroduktion eller individuellt alternativ ska kunna tillgodogöra sig utbildningen görs en kartläggning på elevens kunskaper i svenska språket, för att eleven ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Vid bedömningen av elevens språkkunskaper används Skolverkets kartläggningsmaterial för nyanlända. Bedömningen görs av elevens lärare i svenska som andraspråk på den skola eleven går eller på Ale gymnasium. Utifrån bedömningen planeras eventuella insatser i form av till exempel studiehandledning.

Eleven har rätt att få studiehandledning på sitt modersmål. Studiehandledningen samverkas mellan ämneslärare – elev – studiehandledare och följs upp. Studiehandledningen kan bedrivas enskilt eller i grupp. Eleven kan ansöka om studier i sitt modersmål. Modersmålsundervisningen sker endast i grupp och undervisningen kan bedrivas på en annan grundskola i kommunen.

Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling kan ingå i utbildningen.⁶ Ett exempel på detta kan vara praktik.

Före utbildningens start

Det är viktigt att eleverna får information om vald introduktionsutbildning innan utbildningens start, så att valet är väl underbyggt. Denna information ges av studie- och yrkesvägledare vid elevens grundskola.⁷ För att skapa förutsättningar för individuell planering av gymnasieutbildningen är en tidig överlämning från grundskolan av stor vikt, vilket sker under mars-april.

Innan skolstart, i april-juni, bjuder vi in alla elever och dess vårdnadshavare till välkomstsamtal, där vi tillsammans planerar studierna. Syftet med mötet är att tidigt skapa en trygg och bra relation till den blivande eleven och dess vårdnadshavare och inleda ett samtal om elevens syfte och mål med sin gymnasieutbildning, vilket ska ligga till grund för elevens individuella studieplan.

Individuell studieplan

Enligt skollagen ska det upprättas en individuell studieplan för varje elev.⁸ En elev som har påbörjat ett introduktionsprogram har rätt att fullfölja sin utbildning, enligt den studieplan som upprättades när eleven påbörjade sina studier och eleven påbörjade sina studier före 18 års ålder. Om studieplanen har ändrats i samråd med eleven, vid till exempel byte av introduktionsprogram, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade studieplanen.

⁵ SFS 2010:800, kap. 17, 10 §

⁶ SFS 2010:2039, kap. 6, 6 §

⁷ Prop. 2009/10:165, s. 430

⁸ SFS 2010:800, kap. 16, 25 §

I de fall en elev flyttar till en annan kommun har eleven rätt att fullfölja sina studier på ett annat introduktionsprogram hos den nya hemkommunen.⁹

Mentor

Alla elever på introduktionsprogrammen har en mentor som ska följa elevens kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet.¹⁰ Eleven får handledning och stöd genom att mentor bland annat ser och stödjer elevens utveckling mot läroplanens mål utifrån varje elevs förmågor och förutsättningar. En stor del av mentorskapet handlar om att skapa bärkraftiga relationer till sina elever och vårdnadshavarna där mentorn kan möta sina elevers behov.

Garanterad undervisningstid

Enligt skollagen ska elever på introduktionsprogrammen ha en garanterad undervisningstid på 23 timmar per vecka¹¹, vilket motsvarar undervisningen på ett nationellt yrkesprogram. Elever som har förutsättningar att tillgodogöra sig mer undervisningstid för att kunna uppnå den valda utbildningens syfte kan få det. Utbildningens undervisningstid kan minskas om en elev begär det och huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl.¹²

Efter avslutad utbildning på Introduktionsprogrammet

Efter avslutad utbildning på introduktionsprogrammet får eleven ett gymnasieintyg. Gymnasieintyget ska visa vilken utbildning en elev har fått. Samtliga betyg som eleven har fått ska också framgå av intyget. En elev som genom studier på ett introduktionsprogram har fått betyg i ett av grundskolans ämnen ska få ett nytt slutbetyg från grundskolan. Det är rektor i gymnasieskolan som utfärdar det nya slutbetyget. Om en elev på ett introduktionsprogram har läst en grundskolekurs utan att få ett godkänt betyg, ska eleven få en skriftlig bedömning av sin kunskapsutveckling i det ämnet. Om en elev avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram ska eleven få en sammanställning av de delar av utbildningen som eleven har fullföljt.¹³

Överlämningar

När en elev går vidare till ett nationellt program eller vuxenutbildning sker en överlämning mellan de olika skolformerna så att elever ges en trygg övergång. Skolor ska samverka med varandra och för att stödja elevernas utveckling och lärande. Det handlar bland annat om att utbyta erfarenheter och information inför övergångar mellan introduktionsprogram och nationellt gymnasieprogram samt mellan introduktionsprogram och vid ansökan och antagning till vuxenutbildning.

Skolan är skyldig att överlämna sådana uppgifter som behövs för att underlätta övergången för eleven. Vilka uppgifter som är relevanta att överlämna är i hög grad beroende av elevens studiesituation och av när i tid övergången sker. Skyldigheten gäller när en elev byter skolenhet eller skolform. Det är elevens behov som ska styra om skolan ska göra en överlämning. Elevens behov bör också styra vilka uppgifter som överlämnas till den nya skolenheten.¹⁴

⁹ SFS 2010:800, kap. 17, 15 §

¹⁰ SFS 2010:800, kap.15, 19 a §

¹¹ SFS 2010:800, kap. 17, 6 §

¹² SFS 2010:800, kap. 17, 6 §

¹³ Skolverket, 2011

¹⁴ SFS 2010:800, kap. 3, 12 j §

Insteget

Insteget är ett samverkansnätverk mellan utbildningsförvaltningen, socialtjänsten och kultur och fritid. De ungdomar som Insteget arbetar med och gör insatser för är mellan 15-29 år och är folkbokförda i Ale kommun. Vi arbetar med elever i grundskolans åk 9 samt med de ungdomar som berörs av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Inom Insteget arbetar vi med de ungdomar som av olika anledningar är i behov av någon form av stöd, till exempel de elever/ungdomar som:

- är i riskzonen för att avbryta sina studier
- av olika anledningar har svårt att vara i skolans lokaler
- behöver bryta mönster
- har stor och/eller oroande frånvaro
- behöver stöd i att återuppta studier vid lång frånvaro.

Vi bygger vårt arbete på samverkan och arbetar därför utifrån ett samtycke från elev/ungdom och dess vårdnadshavare om eleven/ungdomen inte är myndig. Samtycket innebär att vi kan arbeta tillsammans med de aktörer som är aktuella för ungdomen såsom exempelvis arbetsmarknadsenheten, socialtjänsten, fritid eller BUP.

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Kommunerna har ett aktivitetsansvar för ungdomar i kommunen som inte går i gymnasieskolan eller anpassad gymnasieskola och som inte fyllt 20 år. Kommunens skyldighet regleras i Skollagen.¹⁵ Aktivitetsansvaret gäller för ungdomar som inte genomför eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller motsvarande utbildning. Det är elevens hemkommun som har aktivitetsansvaret. Med hemkommun menas den kommun där eleven är folkbokförd.

Aktivitetsansvaret innebär att kommunen ska hålla sig informerad om vilka ungdomar det är som omfattas av ansvaret. De ska även erbjuda dessa ungdomar lämpliga individuella åtgärder. De individuella åtgärderna inom KAA ska i första hand syfta till att motivera ungdomen att börja, återuppta eller slutföra en gymnasieutbildning och i andra hand motivera ungdomen till sysselsättning. Åtgärderna bygger på frivilligt deltagande, dock har kommunen ett fortsatt uppföljningsansvar. De åtgärder som erbjuds inom KAA utformas utifrån individuella behov och önskemål. Åtgärden kan komma att bedrivas i en grupp. Vi har kategoriserat åtgärderna i tre olika spår, *studiespåret*, *arbetsspåret* samt *sociala spåret*. Vi kartlägger tillsammans med ungdomen vilket spår hon/han ska följa, och med dess vårdnadshavare om ungdomen är under 18 år. Exempel på aktiviteter som kan erbjudas: kartläggning, guidning i att söka arbete, praktik, studievägledning/coachning samt stöd i att söka vidare studier.

KÄLLA: Skolverket (2016)

¹⁵ SFS 2010:800 kap. 29, 9 §

Yrkesintroduktion (IMY)

För vem?

Kommunen ansvarar för att erbjuda yrkesintroduktion för ungdomar som saknar behörighet till ett yrkesprogram.¹⁶ Utbildningen på Ale gymnasiums yrkesintroduktion är utformade enligt de nationella yrkespaket som Skolverket har tagit fram tillsammans med bransch-kunniga, [Nationella yrkespaket för introduktionsprogram - Skolverket](#).

På Ale gymnasium finns yrkesintroduktion mot Bygg- och anläggning (BA), Barn och fritid (BF), Industriteknisk (IN) samt Vård och omsorg (VO). Yrkesintroduktionen riktar sig främst till de elever som förväntas läsa hela sin gymnasieutbildning på yrkesintroduktion.

Om det finns synnerliga skäl får ungdomar som uppfyller behörighetskraven på yrkesprogram tas emot på yrkesintroduktion. Elever från anpassad grundskola kan erbjudas yrkesintroduktion.¹⁷

Syfte

Syftet med yrkesintroduktion är att eleven ska få en yrkesinriktad utbildning som leder till etablering på arbetsmarknaden.¹⁸ Om eleven har önskemål om att bli behörig till studier på ett yrkesprogram förs en dialog med skolans rektor. Den enskilda elevens syfte med yrkesintroduktionsutbildningen ska klart framgå i den individuella studieplanen.¹⁹

Arbetslivets behov

Huvudmannen har organiserat yrkesintroduktionen på Ale gymnasium genom att analysera det lokala arbetslivets behov. Informationen som utgör grunden för analysen är bland annat hämtad från en analys av det lokala näringslivet som Business Region Göteborg (BRG) har gjort samt en rapport om kompetensbehovet fram till år 2035 från Statistiska Central Byrån (SCB).

Utbildningens inriktning

Utbildningen är inriktad mot följande nationella yrkesprogram:

- Barn och fritid (BF),
- Bygg och anläggning (BA),
- Industritekniska (IN) och
- Vård och omsorg (VO).

Struktur och upplägg

Yrkesintroduktion på Ale gymnasium utformas dels för enskild elev, vilket gör det möjligt att utforma och anpassa utbildningen individuellt efter den enskilde elevens behov, dels i grupp.²⁰ Utbildningen kan bedrivas under lärlingsliknande former, vilket innebär att 50 % av utbildningen förläggs på en arbetsplats.

¹⁶ SFS 2010:800, kap. 17, 16 §

¹⁷ SFS 2010:800, kap. 17, 16 §

¹⁸ SFS 2010:800, kap. 17, 3 §

¹⁹ SFS 2010:800, kap. 16, 25 §

²⁰ SFS 2010:800, kap. 17, 4 §

Innehåll

I huvudsak ska yrkesintroduktion innehålla yrkesinriktad utbildning. På Ale gymnasium följer utbildningen på yrkesintroduktion till stora delar utbildningsplanerna för de nationella yrkespaket som Skolverket har tagit fram i samråd med bransch-kunniga. I årskurs två ingår ämnen kopplade till yrkeslivet och omvärlden. Eleverna får till exempel kunskap om hur de skriver ett CV samt kunskap om vardagsekonomi. De elever som läser yrkesintroduktion mot vård och omsorg läser gymnasieämnet Svenska. Utbildningen innehåller arbetsplatsförlagt lärande (APL). Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling kan ingå i utbildningen.²¹

Beräknad studietid

Beräknad studietid för yrkesintroduktion är två år. I vissa fall kan studietiden förlängas med ytterligare ett år.

Uppföljning

Elevens individuella studieplan samt mål med utbildningen följs upp kontinuerligt tillsammans med mentor. Vid behov revideras studieplanen. Eleven ska ges det stöd som behövs för att nå målen. Det är skolans ansvar att varje elev som har avslutat ett introduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller att eleven är redo för att etablera sig på arbetsmarknaden.²² Skolans studie- och yrkesvägledare kommer att vara delaktig i detta arbete.

Plats för utbildningen

Utbildningen förläggs till Ale gymnasiums lokaler i Alafors, Nol och/eller i Älvängen och APL.

²¹ SFS 2010:2039, kap. 6, 5 §

²² Skolverket, 2022

Individuellt alternativ (IMA)

För vem?

Kommunen ansvarar för att erbjuda individuellt alternativ för ungdomar som saknar behörighet till ett yrkesprogram.²³ Individuellt alternativ på Ale gymnasium riktar sig till de elever som förväntas läsa hela sin gymnasieutbildning på individuellt alternativ eller bli behörig till nationellt yrkesprogram.

Om det finns synnerliga skäl får ungdomar som uppfyller behörighetskraven på yrkesprogram tas emot på individuellt alternativ.²⁴ Elever från anpassad grundskola kan erbjudas individuellt alternativ.²⁵

Syfte

Syftet med individuellt alternativ är att eleven ska gå vidare till yrkesintroduktion, nationellt yrkesprogram eller till annan utbildning.²⁶ Den enskilda elevens syfte med utbildningen ska klart framgå i den individuella studieplanen.²⁷

Struktur och upplägg

Individuellt alternativ på Ale gymnasium utformas efter den enskilde elevens förutsättningar och behov.²⁸ Den individuella studieplanen anger hur studierna ska bedrivas och följs kontinuerligt upp av mentor, elev och vårdnadshavare.

Innehåll

Individuellt alternativ ska utformas efter elevens behov och förutsättningar. Individuellt alternativ kan innehålla grundskolekurser som eleven saknar behörighet i. Om eleven har förutsättningar för att läsa hela eller delar av kurser i gymnasieämnen ska utbildningen också innehålla sådana. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling kan ingå i utbildningen.²⁹

Beräknad studietid

Beräknad studietid för individuellt alternativ är 1-3 år beroende på syftet med studierna.

Uppföljning

Elevens individuella studieplan följs upp kontinuerligt tillsammans med mentor. Vid behov revideras studieplanen. Eleven ska ges det stöd som behövs för att nå målen. Det är skolans ansvar att varje elev som har avslutat ett introduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller att eleven är redo för att etablera sig på arbetsmarknaden.³⁰ Skolans studie- och yrkesvägledare kommer att vara delaktig i detta arbete.

²³ SFS 2010:800, kap. 17, 16 §

²⁴ SFS 2010:800, kap. 17, 11 §

²⁵ SFS 2010:800, kap. 17, 16 §

²⁶ SFS 2010:800, kap. 17, 3 §

²⁷ SFS 2010:800, kap. 16, 25 §

²⁸ Prop. 2009/10:165, s. 444

²⁹ SFS 2010:2039, kap. 6, 6 §

³⁰ Skolverket, 2022

Plats för utbildningen

Utbildningen förläggs till Ale gymnasium och eventuella praktikplatser.

Språkintröduktion (IMS)

För vem?

Kommunen ansvarar för att erbjuda språkintröduktion för nyanlända ungdomar som saknar behörighet till ett yrkesprogram.³¹ Ett viktigt inslag på språkintröduktion är utbildning i det svenska språket. Om det finns särskilda skäl får även andra ungdomar tas emot på språkintröduktion.³² Hemkommunen får erbjuda språkintröduktion till elever som tillhör anpassad gymnasieskolas målgrupp.³³

Syfte

Syftet med språkintröduktion är att ge nyanlända ungdomar tillräckliga kunskaper i det svenska språket för att kunna läsa vidare på annat intröduktionsprogram eller annan utbildning.³⁴ Syftet är också att eleven ska få möjlighet att bli behörig till ett nationellt yrkesprogram.

Före utbildningens start

I Ale tas nyanlända elever emot på Ale gymnasium via en kontakt med enheten för flerspråkighet eller direkt med skolans rektor. I samband med inskrivningen genomförs Skolverkets kartläggning för nyanlända steg 1 och 2. Om eleven flyttar från en annan kommun till Ale tas en kontakt med Ale gymnasiums studie- och yrkesvägledare. Vi tar därefter kontakt med elevens tidigare skola/skolor för att inhämta relevant överlämningsinformation om elevens skolgång. Vid behov genomförs Skolverkets kartläggning vid skolstart. Nyanlända elever från grundskolan lämnas över enligt gällande rutin för överlämningar.

Struktur och upplägg

Språkintröduktion på Ale gymnasium utformas i grupp efter den enskilda elevens behov.³⁵

Innehåll

Språkintröduktion innehåller undervisning i svenska som andraspråk. Eleven läser de grundskoleämnen som krävs behörighet till ett yrkesprogram med tyngdpunkt i det svenska språket. Utbildningen kan även innehålla gymnasiekurser.

Språkintröduktion får kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Insatser för inkludering och även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.³⁶

Andraspråksutveckling i svenska

Elevens kunskapsutveckling av ämnes- och språkkunskaper bedöms formativt i förhållande till elevens utbildningsmål. Återkoppling till eleven sker kontinuerligt så att eleven och mentor känner till hur långt eller nära eleven befinner sig från betygskriterierna för åk 7-9 och vad som behöver utvecklas.

³¹ SFS 2010:800, kap. 17, 16 §

³² SFS 2010:800, kap. 17, 11 §

³³ SFS 2010:800, kap. 17,16 §

³⁴ SFS 2010:800, kap. 17, 3 §

³⁵ SFS 2010:800, kap. 17, 4 §

³⁶ SFS 2010:2039, kap. 6, 8 §

Beräknad studietid

Beräknad studietid för språkintröduktion är 1-3 år beroende på elevens skolbakgrund, mål och språkutveckling. Språkintröduktion ska ge förutsättningar för en så snabb progression som möjligt.

Uppföljning

Elevens individuella studieplan följs upp kontinuerligt tillsammans med mentor. Vid behov revideras studieplanen. Eleven ska ges det stöd som behövs för att nå målen. Det är skolans ansvar att varje elev som har avslutat ett intröduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller att eleven är redo för att etablera sig på arbetsmarknaden.³⁷ Skolans studie- och yrkesvägledare kommer att vara delaktig i detta arbete.

Plats för utbildningen

Utbildningen förläggs till Ale gymnasium och eventuella praktikplatser.

³⁷ Skolverket, 2022

Referenser

SFS 2010:2039. *Gymnasieförordningen*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Skolverket. (2011). *Introduktionsprogram*. Stockholm: Fritzes.

Skolverket. (2016). *Kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar*. Stockholm: Fritzes.

Skolverket. (2022). *Läroplan för gymnasieskolan* (rev. uppl.). Hämtad från:
[Läroplan \(Gy11\) för gymnasieskolan - Skolverket](#)

Prop. 2009/10:165. *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*. Hämtad från:
<http://www.regeringen.se/49b729/contentassets/c507a849c3fa4173b7d03df20bad2b59/den-nya-skollagen---for-kunskap-valfrihet-och-trygghet-hela-dokumentet-prop.-20092010165>

[Nationella yrkespaket för introduktionsprogram - Skolverket](#)

Bilaga 1

Studievägar	Programinriktat val*	Yrkes-introduktion	Individuellt alternativ	Språk-introduktion
Vilka elever?	Obehöriga till nationellt program, med krav på visst antal godkända betyg och i vissa ämnen	Obehöriga till nationellt program	Obehöriga till nationellt program	Obehöriga till nationellt program, nyanlända
Kommunens skyldighet	Ska erbjuda*	Ska erbjuda	Ska erbjuda	Ska erbjuda
Huvudsakligt innehåll	Grundskolekurser som krävs för behörighet till nationellt program och kurser från valt nationellt program, ev. APL	Kurser från yrkesprogram, annan yrkesutbildning, APL/praktik	Grundskolekurser, gymnasie-ämnen, andra insatser	Svenska/ svenska som andraspråk, övriga grundskolekurser, gymnasieämnen
Syftar till	Studier på yrkesprogram eller högskoleförberedande program	Etablering på arbets-marknaden eller studier på nationellt yrkesprogram	Studier på nationellt yrkesprogram, yrkesintroduktion, annan utbildning, etablering på arbets-marknaden	Studier på nationellt yrkesprogram, på annat introduktions-program, annan utbildning
Utformning	För enskild individ i grupp på nationellt program och ev. på IM, innehåll fastlagt i förväg	För enskild elev eller för grupp	För enskild elev, flera elever kan ha samma innehåll	För enskild elev, flera elever kan ha samma innehåll

* Ansökan sker till övriga gymnasieskolor inom Göteborgsregionen (GR), då Ale gymnasium inte erbjuder nationella program.